

Informatieblad + Docentenhandleiding Kabouterkist

NME

Amstelland
Meerlanden

Informatieblad

Kabouterkist

Doelgroep	Groep 1 t/m 4	Kerdoel 39 40 41
Doelstelling	Door het gebruik van alle zintuigen leren de kinderen de natuur kennen en waarderen. Zo raken ze meer betrokken bij hun eigen omgeving.	
Locatie	Op school en in de schoolomgeving (eventueel kinderboerderij om kippen en koeien te bezoeken)	
Periode	Hele jaar	
Duur	2-3 uur	
Het lesprogramma (kernprogramma)	<ul style="list-style-type: none"> • Kringgesprek, creatieve start met bijvoorbeeld een tekening of knutselactiviteit / spullen verzamelen op het schoolplein, 1 uur. • Kabouterpad lopen, 1 uur. • Afronden in de klas, 1 uur. 	
Vorbereiding	Kabouterpad uitzetten in de schoolomgeving door de leerkracht of natuurouder.	
Begeleiding	In de klas door de leerkracht en buiten één ouder per groepje.	

Attentie!

Na afloop de materialen graag weer schoon en droog in de kist doen en controleren of de kist compleet is. Aan de binnenkant van het deksel vind je een lijst met de inhoud.

Leerdoelen en lesschema

Kabouterkist

De kinderen zoeken in de omgeving van de school naar kabouters en doen daar opdrachten om de natuur te ontdekken.

Met de inhoud van deze leskist ontdekken de kinderen op speelse wijze wat er allemaal te beleven is in de schoolomgeving en maken ze kennis met de natuur door hun zintuigen te gebruiken.

Leerdoelen

- De betrokkenheid van de kinderen bij hun omgeving neemt toe.
- De kinderen leren de natuur kennen en waarderen.
- De kinderen leren hun zintuigen gebruiken.

Kerdoelen

De les sluit aan bij kerndoelen:

- 39** De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
- 40** De leerlingen leren in de eigen omgeving veelvoorkomende planten en dieren te onderscheiden en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.
- 41** De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

Leerdoelen en lesschema

Kabouterkist

Lesschema

Lesonderdeel	Inhoud	Materiaal
Introductie	<p>Een startactiviteit buiten waarbij de kinderen zien wat er bij school groeit en bloeit en waarbij zij natuurlijk materiaal mogen verzamelen.</p> <p>Daarna een kringgesprek over natuurervaringen van de kinderen.</p>	Wit vel papier
Kernles	Een wandeling buiten door de schoolomgeving waarbij rondom bomen en struiken 10 eenvoudige opdrachten worden gedaan.	<p>10 Kabouters met bord en opdrachten (route)</p> <p>5 Kabouter kralenkettingen (één per groepje)</p> <p>Materialen uit de kabouterkist</p> <p>Eventueel een verrassing voor bij één van de opdrachten</p> <p>Één begeleider per groepje</p>
Extra's Thema excursie Activiteiten voor binnen en buiten	<p>Kinderen nemen materialen van buiten mee naar binnen om er mee te knutselen</p> <p>Diverse spelletjes op het schoolplein</p>	Papier, stiften, plaksel, verf

Lesinhoud

Kabouterkist

Introductie

Aan de hand van een startactiviteit introduceer je de les in de klas. We beginnen met een verzamelopdracht. Elk kind verzamelt vanuit zijn belangstelling voorwerpen en sorteert die op zijn eigen wijze. Laat de kinderen op het schoolplein dingen verzamelen. Dat kunnen steentjes, diertjes, planten, takjes, enzovoort, zijn. De keuze van de verzameling wordt door het kind zelf gemaakt.

De kinderen nemen hun verzameling mee naar binnen. Elk kind spreidt zijn verzameling op een wit vel papier uit. Zo kunnen afzonderlijke verzamelingen goed bekeken en besproken worden.

Enkele onderwerpen die bij een gesprek aan de orde kunnen komen, zijn:

- soorten
 - grootte
 - kleurverschillen
 - vormen
 - vindplaats
-

Lesinhoud

Kabouterkist

Kernles

Het kabouterpad

Materialen:

Aanwezig in de leskist:

- 10 kabouters met bord en opdrachten (route)
- 5 kabouters met kralenketting (één per groepje)
- spiegelkje

Andere benodigdheden:

- een 'verrassing' voor bij één van de opdrachten

Let op: per groepje is één begeleider nodig.

Werkwijze

Het kabouterpad bestaat uit 10 kabouters met een bord waarop een opdracht staat en 5 kabouters met een kralenketting. De kabouters met een bord worden in de schoolomgeving geplaatst op een plek waar de betreffende opdracht uitgevoerd kan worden.

De klas wordt in vijf groepen opgedeeld. Elk groepje krijgt een kralenkabouter en een eigen begeleid(st)er. De kralen worden bij de start van het kabouterpad op de rug van de kabouter geschoven. Dan wordt de eerste kraal naar voren gehaald. De kleur van elke kraal verwijst naar de kabouter waar hij bij hoort. De eerste kraal geeft aan bij welke opdracht het groepje begint. Elk groepje en elke kabouter begint bij een andere kleur (=opdracht).

De opdrachten zijn zo gemaakt, dat ze in iedere schoolomgeving te gebruiken zijn. Bij de opdrachten is rekening gehouden met het feit dat kinderen graag iets willen dóen en kort met één onderwerp bezig kunnen zijn. Als sommige opdrachten in jouw schoolomgeving niet uitvoerbaar zijn, kun je deze door een reserve opdracht vervangen.

Opmerking: De *cursief* gedrukte tekst betreft suggesties voor degene die het kabouterpad klaarzet, om desgewenst de opdrachtplekken verder aan te kleden.

Lesinhoud

Kabouterkist

Informatie voor begeleiders

Wanneer je met een groep naar buiten gaat, is het raadzaam om eerst onderstaande tips te lezen. Omdat je gebruik maakt van begeleiders, kun je onderstaande tips voor hen kopiëren en van tevoren aan hen uitdelen.

Voor de begeleiders

- Ieder groepje begint bij een andere (kleur) kabouter.
- Geef de kinderen zoveel mogelijk de gelegenheid om de opdrachten zelf op te zoeken en uit te voeren.
- Neem voor iedere opdracht de tijd. Lees de opdracht vriendelijk en rustig voor. Er is géén haast! Beter één opdracht goed doen dan alles in een hoog tempo afraffelen. Het gaat ook om een prettige sfeer.
- Zorg dat het hele groepje bij elkaar blijft en voer de opdrachten als groepje uit.
- Is er al een groepje bezig? Wacht dan totdat het groepje klaar is en kijk intussen rond naar iets waarbij geen opdracht is. Er is genoeg te zien.
- Iets plukken uit de natuur mag best, maar bespreek wel met de kinderen hoeveel ze mogen plukken en waar. Het is niet de bedoeling dat alles kaal geplukt wordt.
- Bij een opdracht waar naar bodemdierpjes of insecten gezocht wordt, is het belangrijk om de diertjes ook weer op dezelfde plek vrij te laten. Ze horen in de natuur en hebben daar hun eigen plaats.
- Ga ook eens op je hurken zitten, knielen of op de grond liggen. De wereld ziet er ineens heel anders uit.
- Laat de kinderen zoveel mogelijk hun zintuigen gebruiken: ruiken, proeven, voelen, horen en kijken.
- Laat de kinderen de mogelijkheden van hun lichaam gebruiken; sjouwen, trekken, huppelen, waggelen e.d.
- Probeer zoveel mogelijk vragen te stellen in plaats van dingen te vertellen. Laat ze zélf op zoek gaan naar antwoorden.
- Geef kinderen de ruimte om te ontdekken, ook als dit niets met de opdracht te maken heeft.

Lesinhoud

Kabouterkist

Kabouteropdrachten

Paddenstoel

Hier woont de kabouter. Kijk eens met een spiegelkje onder zijn hoed, dan kun je zijn huisje zien.

Voorzichtig hoor, dat zijn huisje niet stuk gaat.

Opmerking: Leg het spiegelkje uit de leskist klaar bij deze kabouter.

Springen

Deze kabouter is kampioen in springen. In hoeveel sprongen ben jij over het pad?

Kun je ook heel hoog springen?

Geluiden

De kabouter zit hier lekker te dromen. Kom er maar bij zitten. Wees nu 1 minuut heel stil en luister wat je hoort. Hoor je leuke geluiden? Hoor je ook geluiden die je niet zo fijn vindt?

Takjes

Zoek eens wat takjes bij elkaar. Lange, dunne, gladde, enzovoort.

Maak er een mooie figuur van om de kabouter mee te verrassen.

Grapje

De kabouter wil jullie foppen. Kijk goed. Wat hoort niet bij deze boom?

Opmerking: Hang als verrassing iets lekkers in de boom.

Liedje

De kabouter is dol op mooie liedjes. Hij luistert naar de liedjes van de wind. Luister ook maar eens.

Kunnen jullie ook een mooi liedje zingen?

Suggestie: laat de kinderen erbij klappen.

Bladeren

De kabouter zegt dat de blaadjes geel zijn. Klopt dat? Zie je nog andere kleuren?

Verzamel de blaadjes. Maak er een bladerregen van door ze in de lucht te gooien.

Kabouterspel

Zet een stok in het gras. Zoek allemaal een steentje.

Loop nu 10 passen bij het stokje vandaan en probeer je steentje zo dicht mogelijk bij het stokje te gooien.

Lucht

Als de kabouter 's morgens uit zijn bed komt, steekt hij eerst zijn neus uit het raam om de lucht op te snuiven. Doe net als de kabouter en snuif de lucht op. Vertel wat je ruikt.

Vriendjes

De kabouter staat wel heel alleen. Gaan jullie vriendjes voor hem zoeken? Mieren, een worm of een slak?

Reserveopdrachten

(aanwezig in de leskist)

Hoe dik is deze boom?

Hoeveel handen dik is deze boom? En als de juf of meester het doet?

Blaadjes

De kabouter eet vanavond eikenblaadjes-soep. Kijk.... hij heeft al een eikenblad gevonden.

Helpen jullie mee met zoeken? Leg alle eikenblaadjes bij elkaar.

Lesinhoud

Kabouterkist

Vloerkleed

Het vloerkleedje van de kabouter is versleten. De kabouter wil een nieuw kleedje maken van de allermooiste blaadjes. Help je mee zoeken?

Bloemen

Je bent op visite in de tuin van de kabouter. Je mag van de kabouter een bloemetje plukken voor je vriendje of vriendinnetje.

Naam

Bedenk voor de kabouter een mooie naam. Leg de eerste letter van zijn naam in grassprietjes.

Wind

Zoek een plekje waar het hard waait. Zoek een plekje waar het niet hard waait. Kun je zelf wind maken?

Wolken

De kabouter ligt graag op zijn rug naar de wolken te kijken. Soms ziet hij schapjes en soms luchtkastelen. Ga zelf op je rug liggen en kijk naar de wolken. Vertel wat je ziet.

Afval

Ga dingen zoeken die zomaar op de grond liggen. Horen al die spullen hier? Leg al het afval wat hier niet hoort bij elkaar.

Steentjes

Zoek allemaal een paar steentjes. Bekijk elkaars steentje. Leg de steentjes naast elkaar, van groot naar klein.

Vogels

De kabouter verstaat de taal van de vogels. Hij luistert naar het zingen van de vogels en begrijpt wat ze zeggen. Luister eens goed of je ook vogels hoort zingen. Waar zitten deze vogels?

Besjes

Zie je de besjes in de struiken? Vogels en Kabouters zijn er dol op. Als je even blijft wachten zie je misschien een vogel eten.

NB Zelf mag je de bessen niet opeten.

Extra's Kabouterkist

Extra's Activiteiten voor binnen en buiten

Hier volgen een aantal suggesties voor binnen- en buitenactiviteiten. Het is een klein gedeelte van alle mogelijkheden, maar het heeft als doel aan te geven dat er ook in iedere schoolomgeving spelenderwijs veel valt te ontdekken.

De activiteiten zijn verdeeld in een aantal thema's, te weten:

- bomen en struiken
- bloemen
- kleine diertjes
- vogels
- grond
- het weer

Bomen en struiken

Laat de kinderen bladeren verzamelen. Laat ze de verzameling bladeren sorteren naar vorm, kleur, grootte, enzovoort.

Een aantal bladeren ligt in de kring. Een kind sluit de ogen en krijgt een blad in handen. Het voelt aan het blad. De begeleider legt het blad weer terug bij de andere bladeren. Het kind opent de ogen. Welk blad heeft het gevoeld?

Laat de kinderen bladeren van verschillende bomen fijn wrijven tussen de vingers. Hoe ruikt het?

Laat de kinderen een vel papier tegen een boomstam houden en er met wasco over wrijven, tot de structuur van de schors duidelijk zichtbaar is. Laat ze hetzelfde doen met een ander vel papier tegen de boomstam van een andere boomsoort. Zien ze verschillen?

Laat de kinderen met hun handen aan de stam van verschillende soorten bomen voelen. Welke kleuren zien ze op de schors?

Boompje wisselen

Zoek een aantal bomen uit die niet te ver van elkaar staan. Eén kind is tikker. Je kan alleen getikt worden als je de boom niet vast hebt. De kinderen rennen van de ene boom naar de andere. Als ze getikt worden, helpen ze de tikker mee.

Herfstslinger

Het is prachtig om in de herfst gekleurde bladeren aan een draad te rijgen en als slingers in de klas op te hangen.

Boombladeren lamineren voor zoekopdracht

Verzamel bladeren in de omgeving van de school en droog die tussen bijvoorbeeld een zwaar boek. Als ze zijn gedroogd, kun je elk blad afzonderlijk op een stuk karton plakken en lamineren. Vervolgens kun je deze bladeren gebruiken voor een zoekopdracht voor kinderen, waarbij ze buiten, met het blad in de hand, de juiste boom erbij moeten zoeken.

De boom wordt hoe langer hoe dikker

Alle kinderen geven elkaar een hand. Ga zelf aan het begin van de sliert staan. De rij draait om jou heen zo dat alle kinderen dicht tegen elkaar komen te staan.

Extra's

Kabouterkist

Bloemen

Laat de kinderen een bloem bekijken (niet plukken!). Ruikt de bloem lekker of vies? Laat de kinderen voelen aan de blaadjes en de steel; voelt het hard, zacht, ruw of glad? Hebben alle blaadjes dezelfde kleur? Zijn alle bloemen even ver open? Zie je beestjes bij de bloem? Wat doen ze?

Het madeliefje

Pluk een madeliefje. Op de volgende manier kun je er een ringetje van maken: steek met een dun stokje of een dikke speld door het gele hart (van boven naar beneden). Haal nu het steeltje voorzichtig aan de onderkant door het voorgeboorde gaatje. Schuif de ring aan de vinger van een kind. Als hij goed past, knip je het uitstekende stukje steel af.

Een ketting maken

Een bloemsteel van een madeliefje of een paardenbloem slijt je met de nagel van je duim ca. 5 cm onder de bloem open. Door deze opening trek je de steel van een tweede bloem, zo ver dat de bloemknop tegen de steel rust. De steel van de tweede bloem wordt op dezelfde manier opengespleten om er weer een nieuwe bloem door te halen. Op deze manier ontstaat een ketting.

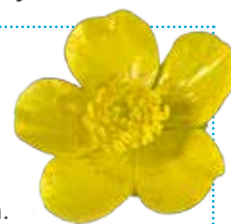
Oorbellen

Het melksap van de paardenbloem plakt heel goed. Haal het steeltje van het madeliefje af en smeer de onderkant van het bloempje goed in met paardenbloemmelk. Plak het bloemetje aan je oor. Wees voorzichtig met het sap, want het geeft nare vlekken!

Ter afsluiting van het thema 'Bloemen' staat hieronder een verhaal over hoe de boterbloem aan zijn naam komt.

Verhaal Hoe de boterbloem aan zijn naam komt

Die glimmende boterbloemen hebben niet altijd die mooie kleur gehad. Die mooie kleur is gekomen door een fout van de keukenfeeën. Luister maar eens. Als je 's nachts op je knieën in het gras gaat zitten, hoor je allemaal stemmetjes. Het zijn de bloemfeeën die voor alle bloemen in het gras zorgen. Ze letten er op dat ze goed groeien en dat ze mooie kleuren hebben.

De koning van deze feeën had een dochter. Alle feeën hielden van het feeënprinsesje, want ze was heel goed voor iedereen. Als één van de feeën ziek was, ging ze de zieke verzorgen en nam ze het witte sap van de boterbloem mee. En als een fee jarig was, bakte ze heerlijke honingtaartjes.

Na een paar jaar kwam er een prins uit het grote bomenbos. Hij wilde met het feeënprinsesje trouwen. Het prinsesje was heel gelukkig en ze zouden trouwen op een warme zomeravond. Alle feeën hadden het erg druk, want ze wilden er een mooi feest van maken.

Ook de dieren wilden het feeënprinsesje verrassen. De vlinders oefenden een sierlijke vlinderdans, de spin weefde een zilverwit vloerkleedje, de bromvliegen maakten een lied en de vuurvliegjes zorgden voor het licht.

Extra's

Kabouterkist

In de keuken van het paleis werd natuurlijk ook hard gewerkt. Heerlijke honingtaarten, wortelpasteitjes, frisse wijn van dauwdruppels en natuurlijk een echte bruidstaart werden gemaakt. Het maken van de bruidstaart was heel veel werk. De keukenfeeën moesten zich haasten om de taart op tijd klaar te hebben. En net voordat het feest zou gaan beginnen, was de taart klaar. Snel ruimden de feeën de keuken op. Alle bloemen, die ze als tafeltjes gebruikt hadden, werden schoongemaakt. De kommetjes werden afgewassen en trots liepen ze met de grote bruidstaart naar de feestzaal.

Maar.... op één van de bloementafeltjes hadden de feeën de boter laten liggen. Niemand had het gezien. Die nacht vierden de feeën en dieren feest en 's ochtends, toen de zon opkwam, vielen ze moe in slaap. De hele dag scheen de zon, ook op het bloementafeltje waar de boter op lag. En toen de keukenfeeën 's avonds in de keuken kwamen, zagen ze een glanzend, geel bloementafeltje. En ze noemden het bloempje 'boterbloempje'.

Kleine diertjes

Leg een wit laken onder een boom of een struik. Schud even aan de boom of struik zodat er diertjes op het laken vallen.

Bekijk de diertjes met de kinderen.

Welk diertje is het grootst?

Welk het kleinst?

Welk diertje loopt het snelst?

Zijn er diertjes met veel pootjes of zonder pootjes?

Zie je ogen of oren?

Heeft het diertje vleugels, voelsprietten of een staart?

Welk diertje vind je het grappigst?

Probeer of een diertje op je hand wil lopen. Kriebelt het?

Diertjes zoeken

Vooraf onder stenen en tegels zitten soms allerlei diertjes. Met een (oude) eetlepel of een klein schepje, bakjes, doosjes en loepotjes kunnen ze verzameld worden. In de klas kunnen ze bekeken worden.

Als je ze een paar dagen in de klas wilt houden, ga er dan zorgvuldig mee om. Vul bijvoorbeeld een

terrariumbak (verkrijgbaar in een dierenpeciaalzaak) met een laag aarde met bladresten, zodat de diertjes te eten hebben en breng ze na afloop weer terug naar de plek waar je ze gevonden hebt.

De voortbeweging van een worm of een slak kan je prachtig bekijken op een glasplaat.

Wormen vangen doe je als volgt: steek een schep in het gras en beweeg hem zachtjes, maar snel heen en weer. De wormen zullen op het trillen reageren en naar boven komen. Bij vochtig weer is het makkelijker om wormen of slakken te vangen.

Besteed door middel van vragen aandacht aan de volgende aspecten van het diertje: de vindplaats, uiterlijk, gedrag, voortbeweging en zintuigen.

De klas als duizendpoot

Een aantal kinderen gaan achter elkaar op hun knieën zitten en pakken het kind dat voor hen zit bij hun enkels vast. De duizendpoot kruipt door de gangetjes. De gangetjes worden gemaakt door kinderen die hand in hand tegenover elkaar staan of knielen.

Extra's

Kabouterkist

Het bekijken van een mierennest

Hierbij kunnen de volgende vragen worden gesteld:
Zie je veel mieren? Kan je hun nest ontdekken?
Wat zijn de mieren aan het doen? Doen ze allemaal hetzelfde? Wat gebeurt er als je een schoteltje suikerwater bij het nest zet?

Gedicht **Mieren**

Het mierenvolkje trekt voorbij.
Zij komen in een lange rij.
En krabbelpoot en kriebelspriet
Die zingen blij het mierenlied.

Wij vlijtig volkje van de grond.
Wij rennen rusteloos in het rond.
Nu hier, dan daar
en iedere mier
doet steeds zijn werk met plezier.

Vogels

Luisteren

Blijf heel stil staan. Welke geluiden hoor je? Welke geluiden worden door de mens gemaakt? Hoor je ook dierengeluiden. Welke dieren zijn het? Kan je het geluid nadoen?

Kijken

Blijf stil staan en kijk goed rond. Zie je vogels? Zijn het allemaal dezelfde vogels? Vliegen ze allemaal hetzelfde? Wat doen ze? Als jij een vogel was, op welke plek zou je dan altijd graag willen zitten?

Versje **Van een moedervogel**

O, het is wat met mijn jongen
altijd piepen aan mijn kop,
want ze hebben steeds maar honger
en ze slikken alles op.
Kinderen die alles lusten
en hun maag raakt nooit gevuld.
Nu moet moeder even rusten,
kinderen: even geduld.

Uit: Kinderversjes, van Lea Smulders

Bewegingsspel

Nadat de kinderen buiten naar de vogels gekeken hebben, kunnen ze deze ervaring uitbeelden. Bij het verhaal zal je moeten inspelen op de reacties van de kinderen. Laat de kinderen eerst met elkaar als vogels bewegen.

In het verhaal kunnen de volgende thema's voorkomen:

Er zijn een aantal vadervogels en moedervogels die rondvliegen. Ze vliegen rond, op zoek naar elkaar. Als ze elkaar gevonden hebben, gaan ze een nestje bouwen. Een hoepel is het begin van een nestje. Samen vliegen ze af en aan met nestmateriaal. Als het nestje klaar is, worden de eieren gelegd. De andere helft van de groep wordt 'ei' en gaat in elkaar gedoken in het nestje liggen. De vader- of moedervogel houdt de eieren met zijn/ haar vleugels warm. Na een poosje komen de jonge vogels uit het ei. Ze tikken met hun snaveltje tegen de schaal. De vader- en moedervogels vliegen heen en weer om voedsel voor de jonge vogeltjes te zoeken. Het verhaal eindigt met het uitvliegen van de jonge vogeltjes.

Extra's

Kabouterkist

Grond

Laat de kinderen wat grond op een wit vel scheppen. Ga er samen omheen zitten en bekijk met de kinderen de grond aan de hand van de volgende vragen:

- Wat zit er allemaal in de grond (blaadjes, schelpen enzovoort)?
- Waar zou dat vandaan komen?
- Hoe ruikt de grond?
- Voel er eens aan.

Vergelijk tuingrond met het zand uit de zandbak.

Verzamel (met de kinderen) grote stenen. Met plaksel en verf kan je er poppetjes en dieren van maken.

Verzamel mooie stenen en bewaar ze in een glazen pot met water, dan gaan ze mooi glimmen.

Zoek wat steentjes en bekijk of ze goed rollen. Welke steentjes rollen het beste? Rollen ze recht of schuin?

Elk kind heeft een steen. Eén van de kinderen gooit zijn/haar steen weg. De anderen proberen om de beurt hun steentje zo dicht mogelijk bij de eerste steen te gooien. Degene van wie het steentje het dichtst bij ligt, mag daarna als eerste gooien.

Het weer

De wolken

Ga eens op je rug op het gras liggen en kijk naar de lucht. Wat voor kleur heeft de lucht? Zie je ook wolken? Hangen de wolken stil? Naar welke kant drijven de wolken?

Schaduwtikkertje

Eén kind is de tikker. Je bent getikt als de tikker je schaduw met de hand of voet heeft aangeraakt. Ben je getikt, help dan mee met tikken.

De wind

Voel je de wind? Ga met je neus in de wind staan. Zoek een plekje waar je de wind niet goed voelt. Zoek een plekje waar je de wind heel goed voelt. Wie kan de wind nadoen? (met je jas, je mond, je handen).

De weerkalender

Aan de muur komen een aantal bordjes te hangen. Op ieder bordje staat een symbool van een weersituatie (regen, wind, wolken, zon, wolken met zon, onweer, enzovoort). Hang voor de kinderen de afbeeldingen op, zonder dat ze zichtbaar zijn.

Elke dag draaien de kinderen de bordjes om. De bordjes die met het weer kloppen, blijven hangen, de andere worden weer omgedraaid.

Hoeveel regen valt er op een dag? Hoeveel regen valt er 's nachts? Dat kunnen de kinderen zien als ze buiten een glas neerzetten. Met een viltstift (watervast) kunnen ze de hoeveelheid bijhouden.

Extra's

Kabouterkist

Buiten bezig zijn en suggesties voor werkvormen

Er zijn verschillende vormen om buiten met een groep aan het werk te gaan. Een keuze voor één of meerdere van deze werkvormen is afhankelijk van de mogelijkheden van de groep, de voorbereidingstijd en de extra begeleiding.

Suggesties voor werkvormen

De wandeling

De wandeling is een mooie gelegenheid om de omgeving van de school beter te leren kennen. Loop de route van tevoren en bekijk de onderwerpen waaraan je tijdens de wandeling aandacht wilt besteden. Ideeën voor opdrachten vind je in het hoofdstuk 'Activiteiten voor binnen en buiten'. Niet alleen jijzelf, maar ook de kinderen kunnen de wandeling bepalen. Je speelt dan in op datgene dat hun aandacht trekt. Laat de kinderen alles uit zichzelf ontdekken en vertellen. Waar mogelijk kun je iets meer vertellen of laten zien.

Het oriëntatiepad

De klas wordt in kleinere groepjes verdeeld. De begeleid(st)er krijgt een duidelijke beschrijving van de route. Uit deze beschrijving maken de kinderen op welke route ze moeten volgen.

Voorbeeld van een beschrijving:

- Loop naar de gele paal.
- Kruip dan over het gras naar de hoogste boom.
- Loop nu naar het houten klimrek.
- Glijd van de glijbaan af.
- Maak een slingerpaadje door de zandbak heen, enz.

Je kunt deze route zelf, afhankelijk van je schoolomgeving, samenstellen.

Het oriëntatiespel

Dit spel bestaat uit foto's die op het schoolterrein genomen zijn: de bank, het klimtoestel, de zandbak, de prullenbak, details van het schoolgebouw, struiken, enzovoort.

De kinderen gaan in kleine groepjes met begeleiding aan het werk. Op een centrale plek ligt een stapeltje foto's. Elke groep neemt een foto mee en gaat precies uitzoeken op welke plaats de foto gemaakt is. Daarna worden de foto's weer teruggebracht naar de centrale plek.

Het voelpad

Rondom de school wordt, met krijt, een pad uitgezet. De route loopt langs materialen die verschillend aanvoelen. Denk bijvoorbeeld aan: geverfd hout, glas, hout ijzer, steen, beton, boomschors, zand, gras, enzovoort.

De hele klas kan eerst tegelijkertijd de route lopen. De kinderen lopen achter elkaar en volgen met de vinger(s) de lijn. Loopt de lijn langere tijd over het zelfde materiaal, dan kan de lijn even losgelaten worden. Het voelen met ogen dicht geeft nieuwe ontdekkingen.

De kinderen kunnen de voellijn ook in tweetallen volgen. Eén is geblinddoekt en de ander begeleidt. Laat de kinderen ook met andere lichaamsdelen voelen, zoals voeten, ellebogen en de wangen.

Als je het voelpad regelmatig wilt gebruiken, is het handiger om de route met verf aan te geven. Het is dan mogelijk om het voelpad onder verschillende weersomstandigheden te volgen. De felgekleurde lijn, langs een slimme route, fleurt tevens het schoolterrein op.